

til 24 Kr., have haft til Følge, at ogsaa Prisen paa Rugbrød vilde være steget til det dobbelte, nemlig fra 60 Øre til 1,20 Kr. paa et 8 Punds Rugbrød. Imidlertid kom vi ikke saa højt med Brødpriserne, idet de her i København standsede ved 93 Øre; et Øjeblik var de oppe paa 97 Øre, men det var kun i ganske faa Dage; efter at Maksimalprisen var fastsat, og der var ført Forhandlinger mellem Indenrigsministeren og Brødfabrikkerne, standsede Priserne paa 93 Øre. Der er ganske vist enkelte Byer, hvor man er højere oppe; jeg ser, at i Skagen koster et 8 Punds Rugbrød 1 Krone, men til Gengæld er der andre Byer, f. Eks. Skive og Aakirkeby, hvor det koster 72 eller 74 Øre. Alt i alt kan man vist regne med, at Brødprisen er steget ca. 4 Øre pr. Pund eller med 32 Øre for et 8 Punds Rugbrød — det er den i alle Tilfælde her i København —, medens Kornet ganske sikkert er steget med 5 à 6 Øre pr. Pund. Til Trods for, at man ikke har haft nogen egentlig Maksimalpris paa Brød, og ej heller paa Mel, har det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen) sikkert Uret, naar han rundt omkring i Landet har fortalt, at Møllerne og Bagerne ganske ubegrænset kunde udnytte Situationen og tage en højere Pris, end berettiget var, fordi der ikke var nogen Maksimalpris paa deres Varer. Men paa den anden Side forekommer det ogsaa mig, at der er en Ulighed i hele Ordningen af dette Spørgsmaal, og hvis man ser paa de Resultater, vore store Handelsmøller er kommet til, vil det sikkert vise sig, at de har tjent meget store Penge i det forløbne Aar. Desværre er de fleste af disse Møller mere eller mindre private Selskaber, hvis Regnskaber det er vanskeligt at faa fat i. Der findes ganske vist et Selskab her i København, Københavns Dampmøller, som offentliggør sine Regnskaber, men da det væsentlig driver Forretning paa den anden Side Sundet, kan man ikke lægge dets Regnskaber til Grundlag i dette Tilfælde. Imidlertid, Rygterne taler jo om, at disse Møller har tjent meget betydelige Beløb. Jeg tror derfor, vi havde handlet klogt, hvis vi havde faaet en Maksimalpris ogsaa paa Melet. Det er ikke muligt at beregne Forholdet mellem Kornpriser og Brødpriser i Almindelighed. Man kan gøre det for Rugens Vedkommende, idet man kender nøjagtigt, hvor meget Rugmel man faar af Rugen, og lige saa nøjagtigt, hvor meget Brød man faar af almindeligt Rugmel; men saa snart der bliver Tale om Anvendelse af Rug-

sigtemel eller Hvedemel, er det ikke muligt nøjagtigt at beregne, hvor meget Brød man kan faa ud af Kornet, og derfor er det umuligt at se, hvor langt man kunde have trykket Priserne paa Brød ned, hvis man havde haft Maksimalpris baade paa Mel og Brød. Vi har dog en Maalestok i saa Henseende, naar vi ser hen til Arbejdernes Fællesbageri. Dette Bageri producerede i sidste Uge 39,000 Stkr. 8 Punds Rugbrød, og de blev solgt 14 Øre billigere pr. Stk. end Brød fra de andre Fabrikker. Paa den Maade tjente de Forbrugere, der købte deres Brød i Arbejdernes Fællesbageri, over 4,000 Kr. Fra den 1. November i Fjor til til den 10. Oktober har Arbejdernes Bageri produceret 1,316,000 Stkr. 8 Punds Rugbrød, og de blev solgt 14 Øre billigere pr. Stk. end Brød fra de øvrige Fabrikker. Det giver en Fortjeneste for Forbrugerne paa 184,000 Kr., og for saa vidt man regner, hvad Professor Birck ganske sikkert med Rette regner med, at hvert Individ her i Danmark bruger ca. 80 kg Rug aarlig, vilde den københavnske Befolkning, hvis den havde taget sit Brød fra Arbejdernes Fællesbageri, have tjent ca. 1,600,000 Kr. Man har naturligvis hele Tiden været paa det rene med, at Arbejdernes Bageri solgte sit Brød 14 Øre billigere end de andre Brødfabrikker, og nu, da der er gaaet saa lang Tid, røber jeg ikke nogen Hemmelighed ved at sige, at Arbejdernes Bageri har kunnet præstere dette uden at sætte Penge til, selv om det neppe har haft nogen stor Fortjeneste.

Man vil se, at Brødprisen i Virkeligheden kunde ligge 14 Øre under den Pris af 93 Øre, som Fabrikkerne har holdt. Det er dog ikke sikkert, at man kunde være kommet saa langt ned, selv om man havde anvendt Maksimalpris baade paa Mel og Brød, men i alt Fald havde det utvivlsomt været muligt at komme lavere ned, og det er min Bebrejdelse mod det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) som mod det ærede Medlem for Horsens Landkreds, at de ved deres ganske ubeherskede Anfald paa den højtærede Indenrigsminister i Fjor, da vi drøftede dette Spørgsmaal, i Virkeligheden søgte at skræmme den højtærede Minister bort fra den Vej, han var inde paa, og som nu alle Mennesker her i Landet maa erkende er den rigtige, nemlig Fastsættelse af Maksimalpris. Efter min Mening har den højtærede Ministers Foranstaltninger skaanet os for en Forhøjelse af Rugbrødsprisen, der svarer til